

روزهای اوج را، روزهای شیرین را وقتی به یاد می‌آوریم، اعتماد به نفس پیدا می‌کنیم، احساس قدرت و توانمندی می‌کنیم. مثلاً فرض بفرمایید که ماجرای خنثی‌سازی قرارداد استعماری تنباکو یک اتفاق مهمی است در کشور که به وسیله‌ی میرزای شیرازی انجام گرفت؛ این حادثه را ما وقتی که در یاد داشته باشیم، احساس توانایی می‌کنیم، می‌فهمیم که ملت ما میتواند بر قدرت بزرگی مثل انگلیس آن روز — آن روز انگلیس از همه‌ی قدرتهای دنیا بزرگ‌تر بود و قوی‌تر بود — فائق بیاید. ۱۴۰۴/۰۸/۱۲

حرف روز

از آرش تا لبوبو!

این روزها کمتر کسی هست که کودکی داشته باشد و اسم لبوبو را نشنیده باشد؛ موجودی پارداوکسیکال که هم زشت است و هم بامزه، هم ترسناک است و هم دلنشین. برخلاف ما دهه شصتی‌ها که خاطرات مان با اسطوره‌هایی چون سوباسا و آن‌شرلی، آرام و ریشه‌دار می‌شد، این نسل اسیر هیولاهای نوظهوری است که شش ماهه می‌آیند و می‌روند: دختر کفش‌دوزکی، پسر گربه‌ای، کرومی، ملودی و ... ساخت این کاراکترها از یک سو حاصل نسل Z ای است که بواسطه تسلطش بر اینترنت و ابزارهای نو، معناها و المان‌های جدید می‌سازد و سوی دیگر، شرکت‌های تجاری ای هستند که با طنزازی و شناختی موشکافانه از سلیقه جهانی، این سوژه‌ها را به جان ما می‌اندازند. لبوبو در ایران ۷۲۰ میلیارد تومان فروش داشته و در کل دنیا درآمدش حدود دو میلیارد دلار بوده است، یعنی معادل حدود ۳۲ میلیون بشکه نفت ۶۰ دلاری.

البته ما در خلق سوژه به واسطه غنای فرهنگی و تاریخی (از باستان تا به امروز) توانمندی‌های بسیاری داریم که علاوه بر جذابیت سوژه، می‌تواند در نسل جدید ما تعمیق هویت نماید. با این گنجینه بی‌کران، چه بسا به ساخت "دارا" و "سارا"هایی بسنده کرده‌ایم؛ کاراکترهایی بی‌ریشه که نه با چشم گفتگو می‌کند، نه با تاریخ رابطه دارد و نه در بازار جای خودش را پیدا می‌کند. در عصر ماشینی ای که فرهنگ‌ها را زنگارها فرا می‌گیرند ما محکوم به ساخت روایت نو، تولید المان و تعمیق هویتمان هستیم والا دیر یا زود در دیگران استحاله و مضمحل خواهیم شد.

حرکت دیروز شهرداری تهران در میدان انقلاب و رونمایی از تصاویر قهرمانانی چون رئیسعلی دلواری، آریوبرزن، رستم دستان، سورنا، میرزا کوچک‌خان، آرش کمانگیر، حماسه جزیره فارسی و شاپور اول که نمادی از به‌زانو درآمدن متجاوزان به خاک وطن است یک کار زیبا و ایجابی بود که می‌تواند یک گام برای شناخت اسطوره‌های ما باشد. در زمانه ای که بی‌تاریخ‌ها با لبوبو و کرومی تاریخ می‌سازند ما محکوم به این جنس کارها هستیم.

سال ۱۴۰۱ بود که رهبر معظم انقلاب در دیدار با معلمان پرسیدند که «چند درصد کاظمی آشتیانی را با آن همه خدمات، با آن ارزش وجودی که این مرد، این جوان، ... داشت می‌شناسند چند درصد، رونالدو را ... می‌شناسند، ما چرا افتخارات ملی خودمان را نمی‌شناسیم؟» در سیلاب مدرنیته اگر روایت نکنیم برایمان روایت می‌کنند، اگر تاریخ نگوییم تاریخ را تحریف شده به خوردمان می‌دهند، اگر از قهرمان‌هایمان نگوییم کی پاپ‌ها قهرمان‌هایمان می‌شوند؛ حواسمان باشد با این درازای تاریخی و عمق فرهنگی در نبرد با لبوبوها و کرومی‌ها شکست نخوریم.

[یعقوب ربیعی]

گزارش روز

ارز ترجیحی در میدان اما و اگرها

این روزها بحث حذف یا تعدیل نرخ ارز ترجیحی دوباره در رسانه‌ها داغ شده است. آن هم در حالی که هنوز هیچ تصمیم قطعی از سوی دولت اعلام نشده و آنچه مطرح می‌شود، بیشتر در سطح گمانه‌زنی است. با این حال، حتی همین بحث‌ها نیز نشان می‌دهد اقتصاد ایران در آستانه یک پیچ تصمیم‌گیری مهمی قرار دارد. تصمیمی که در صورت ضرورت، اگر با تدریج، گفت‌وگو و اعتمادسازی همراه گردد، می‌تواند نقطه آغاز اصلاحی واقعی باشد.

نخست باید دید چرا چنین بحثی اصلاً شکل گرفته است؟ واقعیت آن است که دولت با فشار کمبود منابع ارزی، محدودیت در انتقال درآمدهای نفتی و رشد هزینه‌های بودجه‌ای مواجه است. فروش دلار با نرخ ترجیحی ۲۸۵۰۰ تومانی، در حالی که نرخ بازار آزاد دو تا سه برابر آن است، برای دولت زیان مستقیم به همراه دارد و تراز مالی را برهم می‌زند. از این رو، برخی تصمیم‌گیران معتقدند ادامه این وضعیت، به معنای اتلاف ذخایر و تداوم رانت است. با این حال، واقع‌بینانه‌تر آن است که بپذیریم حذف ارز ترجیحی، صرفاً یک انتخاب و گزینه نیست، بلکه متأسفانه نتیجه فشار ساختاری و اجبار اقتصادی است.

اما اگر قرار باشد چنین اصلاحی صورت گیرد، باید از تجربه تلخ سال ۱۴۰۱ درس گرفت. اقتصاد ایران تاب شوک قیمتی دیگر را ندارد. اصلاح ارزی باید تدریجی، زمان‌دار و همراه با بسته حمایتی برای تولیدکنندگان و دهک‌های پایین باشد. پنج شوک قیمتی اخیر نشان داده که سرعت در سیاست‌گذاری، الزاماً نشانه شجاعت نیست، بلکه باید صبر و برنامه‌ریزی را بر همه چیز اولویت داد.

کلید دیگر ثبات، بازگشت واقعی ارزهای صادراتی است. آمار رسمی نشان می‌دهد طی سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۲ حدود ۱۰۰ میلیارد دلار از ارز صادراتی به کشور بازنگشته است. این مسئله مسلماً تنها ناشی از تحریم نمی‌باشد، بلکه ریشه در ضعف نظارت و ساختارهای انگیزشی نیز دارد. بدیهی است که بدون شفاف‌سازی و الزام قانونی، هیچ سیاست ارزی پایداری شکل نخواهد گرفت. لذا اولاً هرگونه اصلاح سیاست ارزی باید با تقویت سازوکار بازگست ارز همراه باشد و ثانیاً تشکیل سامانه رهگیری یکپارچه از صادرات تا بازگشت ارز، و ایجاد مشوق‌هایی مانند معافیت مالیاتی برای صادرکنندگان خوش‌حساب، می‌تواند مسیر اصلاح را هموار کند. با این حال دولت نشان داده برای احقاق حقوق مردم کوتاهی نمی‌کند.

در سطح اجتماعی نیز نباید نقش مردم را نادیده گرفت. صرفه‌جویی هوشمند در مصرف و گرایش به تولیدات داخلی، بخشی از بار ارزی کشور را کاهش می‌دهد. تجربه کشورهایی دیگر نشان می‌دهد که همراهی مردم با سیاست‌های اقتصادی، خود نوعی سرمایه‌سازی است.

به هر حال اگر دولت ناگزیر از بازنگری در سیاست ارز ترجیحی شود، راه‌حل نه در حذف ناگهانی و شوک درمانی، بلکه در اصلاح تدریجی، بازگرداندن ارز صادراتی، انضباط مالی و گفت‌وگوی شفاف با مردم است.

[علی محمدی]

خبر ویژه

پایان سفر بی‌ثمر نماینده ترامپ!

بر اساس گزارش‌های منتشرشده، سفر جان هورلی، مقام ارشد خزانه‌داری آمریکا، به رغم تلاش برای تشدید فشار بر ایران، با مقاومت قابل توجهی در منطقه روبرو شده است. تحلیلگران معتقدند این سفر نه تنها نتوانسته اجماع منطقه‌ای علیه ایران ایجاد کند، بلکه به تقویت همگرایی میان متحدان ایران منجر شده است. در ترکیه، اردوغان با رد صریح درخواست‌های آمریکا تأکید کرد که «آنکارا سیاست مستقلی دارد» و به روابط اقتصادی خود با ایران ادامه خواهد داد. در لبنان نیز مقامات با وجود فشارها، همکاری با محور مقاومت را حفظ کرده‌اند. حتی امارات متحده عربی که محدودیت‌هایی را پذیرفته، همچنان به تجارت غیرمستقیم با کشورمان ادامه می‌دهد. همزمان، گزارش‌ها حاکی از تداوم مبادلات اقتصادی با شرکای منطقه‌ای از طریق کانال‌های جایگزین است.

ربع پهلوی، عروسک خیمه‌شب‌بازی صهیونیست‌ها!

روزنامه فرانسوی لوموند در گزارش تحلیلی، رضا پهلوی را به عنوان مهره رژیم صهیونی در پروژه بی‌ثبات‌سازی ایران معرفی کرده است. این روزنامه با استناد به منابع دیپلماتیک اروپایی تأکید کرد: «وی فاقد پایگاه مردمی قابل توجه در ایران است و حضور رسانه‌ای او عمدتاً متکی بر حمایت شبکه‌های اطلاعاتی غرب و اسرائیل است.» لوموند در ادامه به واکنش‌های منفی حتی در میان سلطنت‌طلبان اشاره کرد؛ از جمله «شوک» هوادارانش پس از انتشار عکس وی با نخست‌وزیر رژیم صهیونی که بمباران غیرنظامیان ایرانی را توجیه می‌کرد. این رسانه همچنین از «ارتش سایبری سلطنت‌طلبان» یاد کرد که منتقدان را در فضای مجازی هدف آزار قرار می‌دهند. کارشناسان بین‌المللی در این گزارش، شانس سیاسی پهلوی را ناچیز ارزیابی کردند. آندریاس کریگ، استاد کالج کینگز لندن، تصریح کرد: «او نه کاریزماست و نه وحدت‌بخش. حلقه مشاوران پهلوی از مجازات اعدام دفاع می‌کنند، در حالی که اپوزیسیون ایران خواستار لغو آن است.»

آغاز فصل انتخابات در عراق

سید عمار حکیم، رهبر جریان حکمت ملی عراق، در گردهمایی پایانی این جریان پیش از انتخابات، با تأکید بر سرنوشت‌سازی این رقابت‌ها اعلام کرد: «این انتخابات سرنوشت عراق را تعیین خواهد کرد.» وی مشارکت را عملی ملی و «شهادتی در پیشگاه خدا و تاریخ» خواند و هشدار داد: «کناره‌گیری از رقابت، مجلس را به دست نالایقان می‌سپارد.» حکیم با ترسیم دو آینده محتمل برای کشور گفت: «عراق یا راه تداوم ثبات سیاسی، تحکیم اعتدال و رفاه اقتصادی را در پیش می‌گیرد یا به سرازیری هرج‌ومرج و استبداد سقوط خواهد کرد.» وی تشکیل دولتی کارآمد، مستقل و مبتنی بر «شراکت ملی و عدالت اجتماعی» را خواستار شد و تأکید کرد: «دولتی که از خارج هدایت نشود، بلکه از درون با اراده ملی رهبری شود.» رهبر حکمت ملی با اعلام پایان دوره مداخلات خارجی، اولویت‌های پس از انتخابات را خدمات عمومی، مبارزه با فساد، حمایت از زنان و جوانان و توسعه اقتصادی برشمرد.

افشای شبکه مالی منافقین

بر اساس اسناد افشا شده، شبکه ارتباطی تشکیلات منافقین با رژیم صهیونی در آلبانی شناسایی و فاش شد. گزارش‌ها از تأسیس دفتری با نام «فارا» توسط سازمان جاسوسی موساد برای هماهنگی با این گروه خبر می‌دهند. در این راستا، فردی به نام «امید خدیر» به عنوان مسئول انتقال محموله‌های مالی بین دو طرف معرفی شده است. در سال ۱۳۹۵ یک محموله حاوی یک میلیون دلار پول نقد که برای منافقین در آلبانی ارسال شده بود، توقیف شد. این رویداد موجب شد تا صهیونیست‌ها در سال ۱۳۹۷ با دعوت از وزیر دفاع آلبانی به سرزمین‌های اشغالی، زمینه تأسیس دفتری دیپلماتیک برای موساد در تیرانا را فراهم کنند. بر پایه این گزارش، این پایگاه جدید، انتقال امن کمک‌های مالی و اعزام اعضای منافقین به تل‌آویو برای آموزش‌های تخصصی جنگ سایبری را ممکن ساخته است. اسناد موجود نشان می‌دهد که این تشکیلات تروریستی از طریق همکاری با نهادهای جاسوسی بیگانه، اقدام به عملیات روانی و تخریبی علیه منافع ملی ایران می‌کند.

منا از کلاهبرداری در پلتفرم‌هایش سود می‌برد!

بر اساس گزارش جدیدی که توسط رویترز منتشر شده، شرکت منا سالانه میلیاردها دلار از طریق تبلیغات و محصولات غیرقانونی در پلتفرم‌های خود مانند فیس‌بوک و اینستاگرام درآمد کسب می‌کند. این گزارش نشان می‌دهد که کلاهبرداری‌های بازاریابی، طرح‌های سرمایه‌گذاری فریبنده و کازینوهای آنلاین غیرقانونی، سهم قابل توجهی در درآمد این شرکت دارند. طبق برآوردهای داخلی منا، در سال گذشته حدود ۱۰ درصد از درآمد آن، معادل ۱۶ میلیارد دلار، از تبلیغات کلاهبردانه ناشی شده است. گزارش تأکید می‌کند که «کلاهبرداری‌ها در پلتفرم منا آنقدر گسترده هستند که برنامه‌های این شرکت در یک سوم از کل کلاهبرداری‌های انجام شده در ایالات متحده دخیل بوده‌اند.» علیرغم این آمار، منا برخورد سهل‌گیرانه‌ای با متخلفان دارد. بر اساس این سند، یک آگهی‌دهنده کوچک باید حداقل هشت بار گزارش شود تا مسدود گردد، در حالی که برخی از آگهی‌دهندگان بزرگ اجازه داشته‌اند بیش از ۵۰۰ بار تخلف کنند. دلیل این امر نیز منافع مالی بالا ذکر شده است؛ به‌گونه‌ای که تنها حذف چهار کمپین تبلیغاتی خاص می‌توانست ۶۷ میلیون دلار از درآمد منا را کاهش دهد.

◀ وزیر کار با انتقاد از بازنشستگی زود هنگام گفت: «این رویه درست نیست که افراد در سنین حدود ۵۰ سال بازنشسته شوند و به سراغ شغل دیگر بروند و فرصت‌های اشتغال را از جوانان سلب کنند.» احمد میدری افزود: «امسال ۴۰۰ هزار نفر به جمعیت بازنشسته کشور افزوده شده و ۵۲ درصد از آنان بازنشسته پیش از موعد هستند.» وی بر لزوم اصلاحات و مدیریت این شرایط با سیاست‌های صحیح تأکید کرد.

◀ سردار نائینی، سخنگوی سپاه، اعلام کرد: «دفاع مقدس ۱۲ روزه محاسبات دشمن را به طور کامل بر هم زد.» وی اتحاد ملی، اقتدار نیروهای مسلح و تاب‌آوری اقتصادی و اجتماعی را از عوامل اصلی این پیروزی خواند. سردار نائینی همچنین بر نقش روایت‌گری صحیح و اطلاع‌رسانی بدون وقفه صدا و سیما، علیرغم هدفگیری ساختمان این سازمان، در زمان جنگ تأکید کرد.

◀ حسین انواری، عضو شورای مرکزی حزب موتلفه اسلامی، با تأکید بر لزوم وحدت و جلب اعتماد عمومی گفت: «اگر بخواهیم مشارکت مردم را داشته باشیم، باید اعتماد عمومی را جلب کنیم.» وی هرگونه اقدام مخدوش‌کننده این اعتماد و دامن‌زننده به ناامیدی را ممنوع خواند و افزود: «الان وقت دعوا نیست.» انواری بر حل مشکلات معیشتی مردم و خودداری مسئولان از تخریب یکدیگر برای حفظ حیثیت نظام تأکید کرد.

◀ به نقل از «سی‌ان‌بی‌سی»، سهامداران شرکت تسلا به بزرگترین بسته دستمزد در تاریخ جهان برای ایلان ماسک رأی موافق دادند. این طرح پرداختی که بر اساس دستیابی به اهداف بلندپروازانه از جمله «فروش یک میلیون ربات انسان‌نما» تعریف شده، می‌تواند ارزشی معادل یک تریلیون دلار در دهه آینده داشته باشد. ماسک که هم‌اکنون ثروتمندترین فرد جهان است، در صورت محقق شدن این اهداف، به اولین تریلیونر جهان تبدیل خواهد شد.

◀ حامد وفایی، تحلیلگر مسائل چین، دیدار اخیر رهبران چین و آمریکا را «یک آرامش موقت پیش از طوفان» توصیف کرد. وی اظهار داشت: «این تنفس تاکتیکی به معنای پایان رقابت‌ها نیست و معادلات غرب آسیا به یکی از اصلی‌ترین محورهای رقابت قدرت‌ها تبدیل خواهد شد.» این تحلیلگر تأکید کرد جمهوری اسلامی ایران باید برای بهره‌برداری از این رقابت‌ها برنامه‌ریزی کند.

◀ ایهود باراک، نخست‌وزیر اسبق رژیم صهیونی با اعلام نگرانی نسبت به آینده این رژیم، هشدار داد: «اسرائیل در برابر دیدگان ما در حال فروپاشی است.» وی تأکید کرد: «این بحران به جناح‌های سیاسی خاصی محدود نبوده و نتیجه سیاست‌های نژادپرستانه راست افراطی است.» باراک افزود: «اسرائیل در آستانه یک دوراهی سرنوشت‌ساز بین تشکیل یک کابینه دموکراتیک یا سقوط به سوی یک دیکتاتوری نژادپرستانه قرار دارد.»